

Genre: Ungdomsbok, 9–12 år
Titel: Slättens systrar, första delen av trilogin Berättelser från Gibat
Författare: Malin Klingenberg
Illustrationer: Eeva Nikunen
Förlag: Schildts & Söderströms
Sidantal: 252

Med uppemot 30 utgivna verk för främst yngre barn ger sig Malin Klingenberg nu i kast med fantasy, en genre som är ny för henne. ”Slättens systrar” är titeln på boken och den är den första av tre i serien ”Berättelser från Gibat”.

Boken bär alla de klassiska fantasyattributen, äventyr, magi, kampen mellan gott och ont, här skildrad av nomadsystrarna Sarina och Saba med den yngre Saba ”tretton vintrar gammal snart” som berättare.

Systrarna växer upp i en klan på Slätten i Gibat. Klanen styrs med järnhand av deras far Lote. I familjen finns också en styvmor, en lillebror och faderns hund Nero. Trots att styvmmodern behandlar flickorna illa är det inte henne systrarna fruktar, utan fadern och hans blodtörstiga hund. Lote drar sig inte för att sälja klanens barn, ja, inte ens sina egna, och döttrarna lever i skräck för att bli sålda som slavar.

Relationer är ett återkommande tema i Klingenberg's böcker och i denna åskådliggörs särskilt vuxnas makt över barn och hur en förälder kan göra vad som helst med sina barn för egen vinning. Även om vi här befinner oss i sagans värld går det lätt att applicera beteendet på vår tid.

Kloka barn och finurliga uppfinningar är andra ämnen författaren gärna skriver om och Sarina och Saba visar prov på både mod och visdom. De räddar varandra ur livsfarliga situationer och de vet hur de ska göra för att inte reta upp sin far.

Systrarna är de innerligaste vänner, men det betyder inte att de inte jämför sig med varandra och att den ena ibland känner sig underlägsen den andra. Saba är avundsjuk på Sarina för att hon ärvt mammans utseende och gåvor:

”Avunden rullade omkring i min mage som en tistelblomma”, säger Saba när hon inte lär sig att hela sår lika snabbt som systemen.

Det här är en klok mening av Klingenberg, för den som skriver fantasy måste göra den uppdiktade världen trovärdig. Hen måste använda rätt språk, rätt omgivning, rätt mat, rätta kläder etc och det lyckas Klingenberg med. Systrarnas verklighet består, förutom av människor, djur och monster, av träd, buskar, sand, stenar, ”snöbär, druvor och dadlar”. Därför är tistelblomman den rätta associationen.

Att hitta nya ord till kända och okända företeelser är en utmaning för en fantasyförfattare. Ett par exempel: I stället för att göra sig osynlig skriver författaren ”göra gömspel” medan den svåraste konsten av dem alla, den att gå in i en människas eller ett djurs tankar, känslor och minnen heter att ”sinnesvandra”.

Förmågan att hela sår ärvde systrarna efter sin mor och i bakgrunden finns hela tiden saknaden efter henne.

Mammans öde är tidlöst. Det är berättelsen om den starka kvinnan som blir ett hot för den svagare mannen och därför måste straffas, rent av dödas. Det får mig att tänka på allt från häxprocesserna till dagens mildare varianter på samma tema där starka kvinnor förlöjligas och förminskas för att manövreras bort från makten.

När systrarna möter nya människor med andra berättelser, särskilt en Alve, som Sarina blir förälskad i, börjar de tvivla på det som berättats i deras klan. Tänk om mamman fortfarande lever? Kan det vara så att hon förråddes och togs tillfånga av den ondaste av dem alla, Matriarken? Systrarna har ett mysterium att lösa.

Lika lätt som Sarina och Saba flyger över slätten på hästen Taiga rör sig Malin Klingenberg på denna för henne nya arena.

Jakobstadsförfattaren är för övrigt alltid aktuell. Bara för ett halvt år sedan recenserade jag hennes ”Rymningarna” (illustrerad av Maria Sann) och i skrivande stund befinner sig författaren i Trieste, Italien, med anledning av ”Främlingarna” som kom 2021. Malin Klingenberg är nämligen en av de två författarna från Finland som förärats en plats på den prestigefyllda IBBY-listan, The International Board on Books for Young People.

Hatten av tammetusan.

Yvonne Granqvist